
Notat

Til : Bystyret
Fra : Rådmannen

Kopi : Tore E. Hansen

Vår referanse
11/35 - 4

Arkivkode
070

Sted
DRAMMEN

Dato
10.02.2011

PRISSPRIK PÅ HJEMMETJENESTER

SPØRSMÅL TIL BYSTYRET 15.2.2011 FRA TORE E. HANSEN, AP

Forbrukerrådet har sjekket priser på kommunale tjenester på nettsiden til 150 kommuner, de 100 største, samt et tilfeldig utvalg på 50 av de øvrige 330 kommuner.

De skriver følgende på deres hjemmesider. ”*Drammen er klart dyrest på grunn av en svært høy pris på hjemmehjelp. I Drammen koster ett år med hjemmehjelp og trygghetsalarm i vårt eksempel 57. 000 kroner.*”

På VG nett den 4. februar kunne vi lese følgende: *Drammen kommunes politiske ledelse brukte onsdag flere timer på å vurdere hvordan de skulle kommentere situasjonen.*”

Som folkevalgte skal vi ikke bare tro, men vi skal vite at vi følger loven. Arbeiderpartiet har hele tiden vært opptatt av priser som er rettferdig og har en sosial profil.

Spørsmål: Vil ordfører fremme en sak til bystyret som går gjennom priser på hjemmehjelpstjenester samt sammenligner med andre kommuner og ulike modeller, slik at de folkevalgte har oversikt og kan ta prioriteringsvalg som sikrer rettferdige og sosiale priser. Det bør også foretas en kontroll via Kontrollutvalget om at kommunen ikke bryter loven.

Svar:

Gjeldende egenbetalingsordning for hjemmehjelp i Drammen kommune

Gjeldende egenbetalingssetser for hjemmehjelp i Drammen kommunes ble vedtatt av bystyret i Økonomiplan 2011 – 2014. Det ble sist foretatt en gjennomgang av hele egenbetalingsordningen for pleie- og omsorgstjenester og sammenlikning med andre kommuner, i forbindelse med bystyrets behandling av økonomiplan 2008 – 2011. Strukturen i egenbetalingsordningen baserer seg på gjeldende regelverk, samt prinsippet om en sosial profil der de med lavest inntekt og stort tjenestebehov skjermes.

Gjeldende regelverksom regulerer kommunens adgang til å kreve egenbetaling for hjemmehjelp

Egenbetaling for hjemmehjelp er regulert i Forskrift til Lov om sosiale tjenester, kapittel 8

- I. Vederlag utenfor institusjon:

§ 8-3. Kommunens adgang til å fastsette betalingssatser m.v. for de enkelte tjenester.

Kommunen kan selv fastsette regler for betaling av vederlag og betalingssatser for de tjenester som er nevnt i § 8-1.

Vederlaget må likevel ikke overstige kommunens egne utgifter til angjeldende tjeneste (selvkost). Betales tjenestene etter en abonnementsordning kan vederlaget ikke overstige kommunens samlede selvkost for tjenestene til den enkelte i den måneden abonnementet omfatter.

Selvkost beregnes til en gjennomsnittlig timelønn for den tjenesten som utføres, tillagt sosiale utgifter samt administrasjonsutgifter som skal utgjøre 10% av timelønnen og sosiale utgifter. Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

Vederlaget kan ikke settes høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger.

Det kan ikke kreves dekning i vedkommendes formue.

Selvkost for en time hjemmehjelp i Drammen kommune er kr. 412.-. Høyeste betalingssats for hjemmehjelp pr. time i Drammen kommune på kr. 354.- ligger under selvkost.

For å sikre at vederlaget ikke settes høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger, har Drammen kommune en ordning for redusert egenbetaling til brukere med stort behov for hjemmehjelp. Det innvilges redusert egenbetaling ut fra beregning av nødvendig livsopphold etter gjeldende satser fra Statens institutt for forbruksforskning. Som alternativ til denne ordningen har mange kommuner en maksimalgrense for egenbetaling pr. mnd. (utgiftstak).

§ 8-4. Samlet inntektsgradert utgiftstak for visse helsetjenester og sosiale tjenester.

Når kommunen bestemmer det maksimale vederlag en person skal betale pr. år for tjenester som nevnt i § 8-1 skal betalingen beregnes på grunnlag av husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag. Siste tilgjengelige skatteligning pr. 1. januar i det aktuelle året legges til grunn med mindre inntekten er vesentlig endret. Til inntekten legges også hjelpestønad fra folketrygden til hjelp i huset, mens omsorgslønn som nevnt i § 8-2 nr. 5 skal trekkes fra inntektsgrunnlaget.

Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester som nevnt i § 8-1 ikke overstige et utgiftstak på kroner 165 pr. måned.

Drammen kommune har utgiftstak i egenbetalingsordningen for de med inntekt under 2G på kr. 165.- pr. mnd jfr. § 8-4. For inntektstyper over 2G har Drammen kommune ikke utgiftstak pr. mnd, men praktiserer ordning for redusert egenbetaling etter individuell vurdering, som omtalt over.

Kommentarer til grunnlaget for Forbrukerrådets konklusjoner i undersøkelsen

Forbrukerrådet har lagt tre viktige forutsetninger til grunn for sin undersøkelse, som bidrar til et misvisende resultat i sammenlikning mellom kommuner:

1. Forbrukerrådets undersøkelse baserer seg kun på årlig høyeste pris for hjemmehjelp og viser ikke den enkelte kommunes sosiale profil i egenbetalingsordningen, der de med lavest inntekt skjermes. Den sosiale profilen for betalingsordningen i Drammen, sammenliknet med andre storbykommuner er illustrert i vedlegg 1.
2. Forbrukerrådets undersøkelse baseres på tre timers hjemmehjelp per uke i et helt år, dvs. 156 timer. Dette ligger betydelig høyere enn hva som er gjennomsnittlig utmåling av tjenesteomfang i Drammen og de kommuner Drammen sammenlikner seg med (ASSS – storbykommunene). Hjemmehjelp tildeles etter individuell vurdering av hjelpebehov. Tildelte timer og besøksfrekvens skal være tilpasset den enkeltes behov for rengjøring. Med dette som grunnlag ligger i dag gjennomsnittlig tildelte timer til rengjøring i Drammen på ca. 2 timer hver 3.uke. Dersom Forbrukerrådet hadde lagt det reelle tjenesteomfanget til grunn, ville undersøkelsen gitt et mer riktig resultat for Drammen.
3. Forbrukerrådet har hentet priser til sammenlikning, basert på *utgiftstak pr. mnd.* i noen kommuner og *timepris* i andre kommuner. Dette gir et feil sammenlikningsgrunnlag.

I Forbrukerrådets undersøkelse oppgis at et års hjemmehjelpstjenester i Drammen kommune koster 53 664 kroner. Av totalt 1216 brukere som mottar hjemmehjelp i Drammen kommune er det ni brukere (0,7%) som har betalt mer enn kr.16.000 i 2010. Høyeste årsbetaling for hjemmehjelp i 2010 er kr. 23.800. Dette utgjør bare 44% av Forbrukerrådets beregning, og illustrerer hvordan feil i forutsetningene for Forbrukerrådets undersøkelse gir misvisende resultat.

Dersom brukere med hjemmehjelp også hadde trygghetsalarm i 2010, tilkommer fra kr. 926.- for brukere med inntekt under 2G og kr. 2962.- for inntekt over 3 G, dersom brukeren ikke er innvilget redusert egenbetaling.

For å unngå liknende sammenlikning på feil grunnlag i fremtiden, har ordfører bedt rådmannen om å vurdere innføring av utgiftstak for alle inntektstyper i forbindelse med Økonomiplan 2012 – 2015. Med forutsetning om at utgiftstaket fastsettes på samme nivå som sammenliknbare storbykommuner, vil et eventuelt utgiftstak for alle inntektstyper ikke få økonomiske konsekvenser av stor betydning, verken for brukerne eller Drammen kommune. For å sikre at en eventuell ordning med fast utgiftstak ikke rammer enkeltbrukere urettmessig, vil rådmannen i tillegg beholde dagens ordning med individuell vurdering av behov for redusert egenbetaling eller betalingsfritak.

Vedlegg 1

Figuren under viser den sosiale profilen og nivået på egenbetalingen i de største norske kommunene:

